

RIKSDAGENS SVAR 158/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om säker lastning och lossning av vissa bulkfartyg

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om säker lastning och lossning av vissa bulkfartyg (RP 87/2004 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 22/2004 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om säker lastning och lossning av vissa bulkfartyg

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/96/EG om fastställande av harmoniserade krav och förfaranden för säker lastning och lossning av bulkfartyg, nedan *bulklastdirektivet*, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG.

Syftet med denna lag är att öka säkerheten hos bulkfartyg som anlöper hamnterminaler i Finland för att lasta eller lossa fasta bulkklaster, genom att minska riskerna för överbelastning och fysiska skador på fartygets konstruktion i samband med lastning eller lossning. Detta skall åstadkommas genom fastställande av

1) harmoniserade lämplighetskrav för sådana fartyg och terminaler, och

2) harmoniserade förfaranden för samarbete och kommunikation mellan sådana fartyg och terminaler.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

1) bulkfartyg, oberoende av vilken flagg de för, som anlöper en terminal för att lasta eller lossa fasta bulkklaster, och

2) terminaler i Finland som anlöps av bulkfartyg som faller inom tillämpningsområdet för denna lag.

Denna lag tillämpas dock inte på anläggningar som endast i undantagsfall används för lastning och lossning av torr last i bulk i eller ur bulkfartyg eller när lastning eller lossning endast sker med det berörda bulkfartygets egen ut-

rustning. Detta moment begränsar emellertid inte tillämpningen av regeln i kapitel 7 i bilaga VI till 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981).

I fråga om arbetarskydd och arbetarskyddsmyndigheternas övervakning gäller vad som särskilt föreskrivs om saken. Utöver vad som föreskrivs i denna lag iakttas för Finland bindande internationella avtal och internationella förpliktelser.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *internationella konventioner* de konventioner som anges i artikel 2.1 i rådets direktiv 95/21/EG om hamnstatskontroll av fartyg, sådant direktivet lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/106/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG,

2) *1974 års SOLAS-konvention* 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss, jämte ändringar,

3) *BLU-koden* koden för säker lastning och lossning av bulkfartyg, jämte ändringar, i enlighet med bilagan till Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) resolution A.862(20),

4) *bulkfartyg* fartyg enligt definitionen i regeln i kapitel 1.6 i bilaga IX till 1974 års SOLAS-konvention och tolkningen i resolution nr 6 från 1997 års SOLAS-konferens, det vill säga

a) fartyg byggda med enkelt däck, toppving-tankar och hoppertankar i lastrummen, vilka huvudsakligen är avsedda att frakta torr last i bulk, eller

b) malmfartyg, varmed avses havsgående fartyg med enkelt däck med två längsgående skott och dubbel botten i hela lastlådan, vilka är avsedda att frakta malm endast i de mellersta lastrummen, eller

c) kombinationsfartyg enligt definitionen i regel 3.27 i kapitel 2 i bilaga II till 1974 års SOLAS-konvention,

5) *torr last i bulk* eller *fast bulklast* fast bulklast enligt definitionen i regeln i kapitel 1.4 i bilaga XII till 1974 års SOLAS-konvention, med undantag av spannmål,

6) *spannmål* spannmål enligt definitionen i regeln i kapitel 8.2 i bilaga VI till 1974 års SOLAS-konvention,

7) *terminal* varje fast, flytande eller rörlig anläggning som är utrustad och används för att lasta eller lossa torr last i bulk i eller ur bulkfartyg,

8) *terminaloperatör* ägaren av en terminal eller en organisation eller person till vilken ägaren har överlämnat ansvaret för lastning eller lossning av ett enskilt bulkfartyg vid terminalen,

9) *terminalrepresentant* en person som har utsetts av terminaloperatören och som har det övergripande ansvaret för och rätten att kontrollera förberedelsen, utförandet och avslutandet av lastning eller lossning av ett enskilt bulkfartyg vid terminalen,

10) *befälhavare* den person som för befäl på ett bulkfartyg eller ett annat fartygsbefäl som befälhavaren har utsett att ansvara för lastning eller lossning,

11) *flaggstatens administration* de behöriga myndigheterna i den stat vars flagg bulkfartyget har rätt att föra,

12) *lastinformation* de upplysningar om lasten som krävs enligt regeln i kapitel 2 i bilaga VI till 1974 års SOLAS-konvention,

13) *lastnings- eller lossningsplan* den plan som avses i regeln i kapitel 7.3 i bilaga VI till 1974 års SOLAS-konvention och som har den form som anges i bihang 2 till BLU-koden,

14) *checklista för säkerheten i gränssnittet mellan fartyg och hamn* den checklista som avses i kapitel 4 i BLU-koden och som har den form som anges i bihang 3 till BLU-koden,

15) *deklaration av bulkdensiteten* de upplysningar om lastens bulkdensitet som skall lämnas enligt regeln i kapitel 10 i bilaga XII till 1974 års SOLAS-konvention,

16) *certifierat kvalitetssäkringssystem* terminaloperatörens kvalitetssäkringssystem som certifierats enligt standarden ISO 9001:2000 eller en likvärdig standard,

17) *bedömningsorgan* företag eller organisationer som har rätt att certifiera kvalitetssäkringssystem, och

18) *nyligen inrättad terminal* en terminal där en ny terminaloperatör som vill in i branschen har för avsikt att inleda lastning eller lossning av fast bulklast i en finländsk hamn med egna eller hyrda lastnings- eller lossningsanordningar.

4 §

Krav med avseende på bulkfartygs lämplighet ur operativ synvinkel

Terminaloperatören säkerställer att de bulkfartyg som angör terminalen ur operativ synvinkel är lämpliga för lastning och lossning av fast bulklast. Terminaloperatören kontrollerar också att bulkfartygens lastrum och lucköppningar är tillräckligt stora och att systemen för styrning av luckorna och framdrivningsmaskinerierna i lastrummet är i fungerande skick.

Genom förordning av kommunikationsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om minimikraven med avseende på bulkfartygs lämplighet ur operativ synvinkel, om deras lastrum, lastluckor, krav på styrningssystem och framdrivningsmaskinerier, lastningsräknare, framdrivningsmaskinerier och andra tekniska omständigheter som påverkar lastning och lossning av bulklaster samt om den däcksutrustning som används vid förtöjning och ankring av fartygen.

5 §

Lämplighetskrav för terminaler

Terminaloperatören säkerställer beträffande den terminal för vilken denne har ansvar enligt denna lag att

1) lastning eller lossning av ett bulkfartyg vid terminalen godtas endast när fartyget på ett säkert sätt kan angöra lastnings- eller lossningsanordningen och när terminalens lastnings- och lossningsutrustning uppfyller kraven på sådan

utrustning, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet,

2) terminalen har utsett en eller flera terminalrepresentanter,

3) terminalen har utarbetat informationsbroschyrer som innehåller de krav som anges i denna lag samt i bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, och

4) terminalen har utvecklat och genomfört samt upprätthåller ett certifierat kvalitetssäkringssystem, som uppfyller kraven enligt standarden ISO 9001:2000 eller en likvärdig standard och som kontrolleras enligt riktlinjerna i ISO-standard 10011:1991 eller en likvärdig standard.

Genom förordning av kommunikationsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om förutsättningarna för säker lastning och lossning av bulkfartyg, om terminalernas informationsbroschyrer och innehållet i dem, om de krav på säker lastning och lossning av bulkfartyg som har samband med certifierade kvalitetssäkringssystem och om kontrollförfaranden.

6 §

Temporärt verksamhetstillstånd

Sjöfartsverket kan med avvikelse från kraven i 5 § 1 mom. 4 punkten bevilja nyligen inrättade terminaler temporärt verksamhetstillstånd för högst 12 månader. Terminalen skall dock i sin skriftliga ansökan visa Sjöfartsverket att den har en plan för genomförande av ett certifierat kvalitetssäkringssystem i enlighet med 5 § 1 mom. 4 punkten.

7 §

Befälhavarens uppgifter

Fartygets befälhavare skall

1) ansvara för att bulkfartyget lastas och lossas på ett säkert sätt,

2) lämna terminaloperatören och terminalrepresentanten fartygets identifieringsuppgifter samt den information som behövs för att bulkfar-

tyget skall kunna lastas och lossas på ett säkert sätt, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet,

3) säkerställa att han eller hon har fått den information som krävs enligt 1974 års SOLAS-konvention, framställd på det sätt som anges i BLU-koden, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet, och

4) innan lasthanteringen börjar samt under lastning eller lossning se till att lastningen eller lossningen och försiktighetsåtgärderna i samband med dem övervakas av en person ur fartygets befäl.

Genom förordning av kommunikationsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om befälhavarens uppgifter innan lasthanteringen inleds och under lastning eller lossning.

8 §

Terminalrepresentantens uppgifter

Terminalrepresentanten skall

1) i enlighet med BLU-koden lämna fartygets befälhavare information om hamnen, terminalen, lastningsförfaranden, lossning och motsvarande omständigheter, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet,

2) när ett fartyg lastas försäkra sig om att fartygets befälhavare så tidigt som möjligt har blivit underrättad om innehållet i lastdeklarationsformuläret,

3) utan dröjsmål till fartygets befälhavare och Sjöfartsverket anmäla uppenbara brister som han eller hon har observerat ombord på bulkfartyget och som kan äventyra säkerheten vid lastning eller lossning av fasta bulklaster, och

4) innan lasthanteringen börjar samt under lastning eller lossning se till att fartygets befälhavare har kontaktinformationen till den för lastningen eller lossningen ansvariga terminalpersonalen eller befraktaren samt att alla försiktighetsåtgärder vid lastning eller lossning iakttas.

Genom förordning av kommunikationsministeriets kan närmare bestämmelser utfärdas om terminalrepresentantens uppgifter innan lasthan-

teringen inleds och under lastning eller lossning samt om den information som terminalrepresentanten skall lämna fartygets befälhavare.

9 §

Förfaranden mellan bulkfartyg och terminal

På lastning eller lossning av ett bulkfartyg med fast bulklast tillämpas följande förfaranden:

1) innan en fast bulklast lastas eller lossas skall fartygets befälhavare med terminalrepresentanten komma överens om en lastnings- eller lossningsplan i enlighet med BLU-koden, på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet; närmare bestämmelser om utarbetande, beredning och godkännande av lastnings- eller lossningsplanen, om grunderna för förvarande av planen och om förvaringstiden på fartyget och i terminalen kan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet,

2) innan lastningen eller lossningen inleds skall checklistan för säkerheten i gränssnittet mellan fartyg och hamn gemensamt fyllas i och undertecknas av befälhavaren och terminalrepresentanten i enlighet med BLU-koden, på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet,

3) mellan fartyget och terminalen upprättas och upprätthålls fungerande kommunikation,

4) befälhavaren och terminalrepresentanten leder lastningen eller lossningen enligt den överenskomna lastnings- eller lossningsplanen; terminalrepresentanten ansvarar för lastningen eller lossningen av den fasta bulklasten vad beträffar den lastrumsordning, lastkvantitet och lastnings- eller lossningstakt som anges i planen; terminalrepresentanten får inte avvika från den överenskomna lastnings- eller lossningsplanen utan att först ha samrått och upprättat en skriftlig överenskommelse med befälhavaren.

Bestämmelser om förfaranden mellan befälhavaren och terminalrepresentanten när lastningen eller lossningen har avslutats samt om vilka frågor som när det gäller lossning skall

ingå i den skriftliga överenskommelsen, såsom eventuella skador på fartyget, utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

10 §

Bedömningsorgan och deras uppgifter

Sjöfartsverket utnämner på ansökan bedömningsorgan med rätt att certifiera terminaloperatörers kvalitetssäkringssystem. Utnämningen gäller tills vidare.

Med ett bedömningsorgan jämföras utifrån principen om ömsesidighet företag eller övriga organisationer registrerade i andra medlemsstater i Europeiska unionen eller i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som enligt lagstiftningen i respektive medlemsstat har rätt att certifiera kvalitetssäkringssystem på det sätt som avses i denna lag.

11 §

Utnämningsföresättningar

Ett bedömningsorgan skall visa sin kompetens genom en utvärdering gjord av Mätteknikcentralen eller på motsvarande sätt.

12 §

Återtagande av ett bedömningsorgans utnämning

Om ett bedömningsorgan inte upprätthåller sin kompetens på det sätt som kompetensen har utvärderats i enlighet med 11 § eller om det beviljar certifikat för en terminaloperatörs kvalitetssäkringssystem som inte uppfyller kraven enligt standarden ISO 9001:2000 eller en likvärdig standard, skall Sjöfartsverket sätta ut en tid inom vilken bedömningsorganet skall rätta till saken. Sjöfartsverket skall återkalla utnämningen, om bedömningsorganet inte har rättat till saken inom utsatt tid.

13 §

God förvaltning och rättsskydd vid bedömningsförfarandet samt tjänsteansvar

När ett bedömningsorgan utför sina uppgifter enligt denna lag skall det iakttas vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och arkivlagen (831/1994).

Vid utförandet av de bedömningsuppgifter som avses i denna lag handlar de anställda vid bedömningsorganet under tjänsteansvar.

14 §

Reparation av skador som uppstått i samband med lastning eller lossning

Terminalrepresentanten rapporterar till fartygets befälhavare om fartygets konstruktion eller utrustning har skadats i samband med lastningen eller lossningen. Skadorna skall vid behov repareras.

Om skadan kan antas försvaga fartygskonstruktionens hållfasthet, minska skrovets vattentäta integritet eller försämra tillförlitligheten hos fartygets väsentliga tekniska system, skall terminalrepresentanten eller befälhavaren informera flaggstatens administration eller ett klassificeringssällskap som denna erkänner och företräds av samt Sjöfartsverket om saken. Ett beslut om huruvida reparationer krävs omedelbart eller om de kan utföras senare fattas av Sjöfartsverket med beaktande av ett eventuellt utlåtande från flaggstatens administration eller från den organisation som den erkänner och företräds av samt befälhavarens uppfattning. Om omedelbara reparationer anses nödvändiga, skall de utföras samt befälhavaren och Sjöfartsverket godkänna dem innan fartyget lämnar hamnen.

För att fatta ett beslut enligt 2 mom. får Sjöfartsverket anlita en erkänd organisation som avses i rådets direktiv 94/57/EG om gemensamma regler och standarder för organisationer som ut-

för inspektioner och utövar tillsyn av fartyg och för sjöfartsadministrationernas verksamhet i förbindelse därmed, sådant direktivet lyder ändrat och är genomfört i Finland, för att inspektera skadan och ge råd om nödvändigheten att utföra reparationer och om hur brådskande reparationerna är.

Utan hinder av vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

15 §

Övervakning

Iakttagandet av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den övervakas av Sjöfartsverket. Sjöfartsverket övervakar regelbundet att kraven enligt 5, 8 och 9 § iakttas. Övervakning sker också genom överraskningsinspektioner under lastning och lossning.

Sjöfartsverket utför med behövliga intervaller inspektioner av terminaler och bulkfartyg för att säkerställa att terminaloperatörerna iakttar sina skyldigheter enligt 4 § 1 mom.

Sjöfartsverket lämnar till Europeiska gemenskapernas kommission en rapport om resultatet av övervakning som utförts i enlighet med denna lag, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet.

16 §

Rätt att utföra inspektioner

Sjöfartsverket har rätt att få tillträde till fartyg, områden eller lokaler och andra sådana utrymmen till vilka tillträde behövs för övervakningen enligt denna lag, samt rätt att där utföra inspektioner och vidta andra åtgärder som övervakningen kräver. Övervakningen kan dock inte utsträckas till lokaliteter avsedda för boende.

17 §

Brister eller missförhållanden som observerats vid lastning eller lossning av fartyg

Om terminaloperatören, terminalrepresentanten eller fartygets befälhavare inte iakttar denna lag, skall Sjöfartsverket efter förhandlingar med den berörda parten ge lämpliga instruktioner för avhjälpande av bristerna eller missförhållandena. Sjöfartsverket kan sätta ut en tid inom vilken bristerna eller missförhållandena skall vara avhjälpna.

Om terminaloperatören, terminalrepresentanten eller fartygets befälhavare tredsкас eller saken inte tål dröjsmål, kan Sjöfartsverket efter att ha hört berörda parter ålägga vederbörande att vidta behövliga åtgärder för att avhjälpa bristen eller missförhållandet. Gäller beslutet ett utländskt fartyg, anses den som saken gäller ha blivit hörd när befälhavaren har hörts i samband med inspektionen.

18 §

Vite och hot om avbrytande

Sjöfartsverket kan förena ett åläggande enligt 17 § 2 mom. med vite eller hot om avbrytande. Vite och hot om avbrytande kan föreläggas terminaloperatören, terminalrepresentanten eller fartygets befälhavare. I fråga om vite och hot om avbrytande gäller vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Har Sjöfartsverket grundad anledning att misstänka att fartygets befälhavare försöker undvika iakttagandet av beslutet genom att ta fartyget ur trafik i Finland, kan Sjöfartsverket förordna att redaren innan fartyget lämnar finsk hamn skall ställa en säkerhet som motsvarar vitet. När den åtgärd som Sjöfartsverket beslutat om blivit vidtagen skall säkerheten återställas till redaren.

19 §

Förhindrande eller avbrytande av lastning eller lossning av fast bulklast

Sjöfartsverket skall förhindra eller avbryta lastning eller lossning av fast bulklast, om verket har fått vetskap om omständigheter enligt vilka det är uppenbart att lastningen eller lossningen äventyrar fartygets eller besättningens säkerhet. Bestämmelserna i denna paragraf begränsar dock inte befälhavarens rättigheter och skyldigheter att avbryta lastningen eller lossningen av fartyget enligt regeln i kapitel 7.7 i bilaga VI till 1974 års SOLAS-konvention.

20 §

Rätt att få information av andra myndigheter

Sjöfartsverket har utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att av andra myndigheter få sådan information som behövs för övervakningen av att denna lag iakttas.

21 §

Utlämnande av sekretessbelagd information

Utan hinder av sekretessen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Sjöfartsverket lämna ut sekretessbelagd information som verket har fått i samband med skötseln av sina uppgifter enligt denna lag till

1) åklagare, polisen, gränsbevakningsväsendet eller tullmyndigheten för förebyggande eller utredande av brott,

2) arbetarskyddsmyndigheterna och miljöskyddsmyndigheterna, när den handling som skall lämnas ut innehåller information som för myndigheten i fråga är relevant för skötseln av dess uppgifter, och till

3) en behörig utländsk myndighet och ett internationellt organ för genomförande av en skyldighet enligt Europeiska gemenskapens direktiv eller ett för Finland bindande internationellt avtal.

22 §

Utlämnande av information från bedömningsorgan

Bedömningsorganen är utan hinder av sekretessen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet skyldiga att

1) till andra bedömningsorgan som avses i denna lag och till sådana i 10 § 2 mom. avsedda organisationer som kan jämföras med bedömningsorgan lämna information som behövs för bedömningsorganens samarbete, och

2) till Sjöfartsverket lämna information som behövs för övervakningen enligt denna lag.

23 §

Handräckningsmyndigheter

I frågor som avses i denna lag är hamn-, tull-, gränsbevaknings-, polis-, arbetarskydds- och hälsovårdsmyndigheterna samt försvarsmakten inom sina respektive områden skyldiga att på begäran ge Sjöfartsverket behövlig handräckning.

Om någon försöker förhindra eller störa inspektioner eller andra åtgärder enligt denna lag, skall polisen ge handräckning för övervakningen av att denna lag iakttas.

24 §

Ersättning för kostnader

Bestämmelser om när åtgärder samt beviljande av intyg enligt denna lag skall vara avgiftsbelagda och om grunderna för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Om det vid inspektioner enligt denna lag konstateras sådana brister som enligt 19 § i denna lag ålägger Sjöfartsverket att förhindra eller avbryta lastningen eller lossningen av fast bulklast, skall redaren eller dennes representant i Finland eller terminaloperatören ersätta alla kostnader för ytterligare inspektioner.

För Sjöfartsverkets rådgivning och allmänna övervakning i samband med tillämpningen och iakttagandet av denna lag tas ingen avgift ut.

25 §

Sökande av ändring

Förvaltningsbeslut som Sjöfartsverket har fattat med stöd av denna lag får överklagas i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer annat.

26 §

Rättelseförfarande och överklagande av bedömningsorgans beslut

I ett beslut av ett bedömningsorgan att inte certifiera en terminaloperatörs kvalitetssäkringssystem får rättelse sökas hos bedömningsorganet inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. I beslutet får ändring inte sökas genom besvär. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Bedömningsorganets beslut i rättelseförfarandet får överklagas hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Bedömningsorganets beslut att inte certifiera ett kvalitetssäkringssystem skall iakttas, om inte den myndighet som behandlar rättelseyrkandet eller besvärsmyndigheten bestämmer annat.

27 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

En terminaloperatör skall upprätta ett kvalitetssäkringssystem före den 5 februari 2005 och systemet skall certifieras senast den 5 februari 2006.

För att få bedriva verksamhet skall en nyligen inrättad terminal inom tre månader efter att verksamheten inleddes ha fått ett i 6 § avsett temporärt verksamhetstillstånd.

Helsingfors den 23 november 2004
